

ΕΚΛΟΓΕΣ

2015

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΖΩΝΤΑΝΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Κάλεσμα προς τους υποψηφίους της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2015

Προεκλογικά και στην περίοδο που οδήγησε στις εκλογές, το περιβάλλον βρέθηκε πολιτικά υποσκελισμένο, αλλά κοινωνικά ηχηρό και ισχυρό.

Σε αυτή την εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο, πιστεύουμε πως θα έπρεπε η πολιτική ηγεσία της χώρας να αντιμετωπίσει με σοβαρότητα και επιδιώκοντας ευρεία κοινωνική συμμετοχή, την εθνική ανάγκη για βιώσιμο αναπτυξιακό σχεδιασμό, βασισμένο στη διατήρηση του φυσικού κεφαλαίου και την οικολογικά ορθή, κοινωνικά δίκαιη και νομικά ασφαλή τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας.

Ίσως περιττεύει, αλλά αξίζει μια επανάληψη: το περιβάλλον - δηλαδή οι φυσικοί πόροι, η βιοποικιλότητα, τα τοπία, ο φυσικός χώρος - δεν είναι αναλώσιμο υλικό μιας χρήσης. Η αναπτυξιακή πορεία που ακολούθησε απαρέγκλιτα η χώρα κατά τις τελευταίες δεκαετίες δημιούργησε ένα ανυπολόγιστο οικολογικό έλλειμμα. *Υποστηρίζουμε την ανάγκη για οικολογικό μετασχηματισμό των βασικών τομέων της πραγματικής οικονομίας και απόλυτη διαφάνεια και δημόσια λογοδοσία του κράτους και όλων των επιχειρήσεων.*

Έχοντας διαπιστώσει ότι με το πρόσχημα της κρίσης η Ελλάδα ζει μια πρωτόγνωρη περιβαλλοντική οπισθοδρόμηση, το WWF Ελλάς θέτει προ σοβαρών περιβαλλοντικών ευθυνών όσους ζητούν τη λαϊκή ψήφο και εμπιστοσύνη. Τους καλεί να δεσμευθούν ότι θα προσφέρουν στη δημοκρατία έργο για καλή και διαφανή διακυβέρνηση, ζωντανή οικονομία και προστασία του περιβάλλοντος για όλους.

Οι απαραίτητες παρεμβάσεις, για τις οποίες το WWF Ελλάς ζητάει δέσμευση από τους υποψηφίους στις εκλογές της 20^{ης} Σεπτεμβρίου, αφορούν τα επίπεδα:

1. της καλής διακυβέρνησης,
2. της ζωντανής οικονομίας, και
3. της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Για της πρώτες 100 ημέρες της νέας κυβέρνησης, περιγράφεται επίσης ένα σύνολο από επείγουσες ενέργειες, ώστε να αναχαιτισθεί η περιβαλλοντική οπισθοδρόμηση των τελευταίων ετών και να δρομολογηθούν ήδη καθυστερημένες μεταρρυθμίσεις.

1. ΚΑΛΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Εκκινώντας από την πάγια θέση του WWF Ελλάς ότι τόσο η προστασία του φυσικού κεφαλαίου όσο και η υγιής ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας είναι άρρηκτα εξαρτημένες από τη διαφάνεια και τη δικαιοδοτική ασφάλεια και σαφήνεια, καλούμε κάθε υποψήφιο να δεσμευθεί ότι η πολιτικές του παρεμβάσεις θα έχουν τους εξής στόχους:

- Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στο σύνολο της άμεσα ή έμμεσα σχετικής νομοθεσίας.
- Κατάρτιση της πρακτικής των «φωτογραφικών» και επιτηδευμένα δυσνόητων ρυθμίσεων και τροπολογιών σε άσχετα νομοσχέδια.
- Τέλος στη σκανδαλώδη και συνεχή νομιμοποίηση αυθαιρέτων και καταπατήσεων φυσικής γης, εις βάρος των πολιτών που σέβονται τους νόμους και τα κοινά.
- Οργάνωση σταθερών και διαφανών δομών δημόσιας διαβούλευσης και περιβαλλοντικής λογοδοσίας.
- Ολοκληρωμένη εκτίμηση των επιπτώσεων των νομοθετικών πρωτοβουλιών, με εξέταση πτυχών που σήμερα αγνοούνται, όπως η κλιματική αλλαγή, η υγεία και η περιβαλλοντική δικαιοσύνη.
- Οργανωμένη, επίκαιρη και ανοιχτή πρόσβαση στο σώμα της ισχύουσας νομοθεσίας και νομολογίας.
- Άμεση ολοκλήρωση και ανοιχτή δημόσια διάθεση των κρίσιμων γνωστικών εργαλείων για το περιβάλλον, όπως οι δασικοί χάρτες και η γεωχωρική και πολεοδομική καταγραφή.
- Ενίσχυση και απλοποίηση για τον χρήστη των εργαλείων διαφάνειας στη διοίκηση και την αδειοδοτική και νομοθετική διαδικασία, όπως η Διαύγεια και οι ιστοχώροι των υπουργείων.
- Περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου του υπουργείου περιβάλλοντος ως κεντρικού φορέα περιβαλλοντικής πολιτικής και συντονισμού της οριζόντιας περιβαλλοντικής ενσωμάτωσης, συνολικής παρακολούθησης της περιβαλλοντικής πολιτικής, κεντρικού περιβαλλοντικού απολογισμού, επιθεώρησης και ελέγχου. Μεγάλη πρόκληση είναι η στροφή προς την απεξάρτηση της οικονομίας από τα ορυκτά καύσιμα, για την οποία απαιτείται καλύτερος πολιτικός συντονισμός των τομέων περιβάλλοντος και ενέργειας κάτω από το ίδιο υπουργείο.
- Ενίσχυση του συστήματος περιβαλλοντικών ελέγχων, με πρώτη ενέργεια την ίδρυση ανεξάρτητης και αυτοτελούς «Αρχής Περιβαλλοντικών Επιθεωρήσεων» και την ανάθεση κυρωτικών αρμοδιοτήτων.
- Τοποθέτηση ικανών και επιστημονικά καταρτισμένων προσώπων ως επικεφαλής του Πράσινου Ταμείου, καθώς και των λοιπών οργανισμών και συμβουλευτικών οργάνων, μέσα από διαφανείς διαδικασίες και με ενίσχυση της δημόσιας λογοδοσίας και διαφάνειας.

2. ΖΩΝΤΑΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Διαπιστώνοντας ότι η Ελλάδα διαχρονικά υποσκάπτει τις προοπτικές για βιώσιμη οικονομική δραστηριότητα και κοινωνική ανάπτυξη, καθώς υποστηρίζει στην πράξη την αδιαφάνεια, τις πελατειακές σχέσεις, την κακονομία, την περιφρόνηση των δικαστικών αποφάσεων και τον ασαφή και περίπλοκο σχεδιασμό, καλούμε κάθε υποψήφιο να δεσμευθεί ότι οι πολιτικές του παρεμβάσεις θα στοχεύουν προς:

- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Ενσωμάτωση στις οικονομικές πολιτικές του σήμερα «αόρατου» φυσικού κεφαλαίου, μέσα από α) διαμόρφωση οικονομικών δεικτών οικολογικής βιωσιμότητας· β) στροφή του Επενδυτικού Νόμου προς την ενίσχυση εκείνων των σχεδίων που τονώνουν την επιχειρηματικότητα σε κλάδους χαμηλού οικολογικού αποτυπώματος, εμπορικούς, εξωστρεφείς και καινοτόμους, δηλαδή βιώσιμους· γ) άμεση βεβαίωση και είσπραξη των προστίμων για αυθαίρετα και καταπατήσεις στον φυσικό χώρο, δίχως άλλες «τακτοποιήσεις».
- ΕΝΕΡΓΕΙΑ: α) Κατάρτιση φιλόδοξου ενεργειακού σχεδιασμού για το 2030. β) Επανεξέταση των σχεδίων για νέες λιγνιτικές μονάδες ([Πτολεμαΐδα V και Μελίτη II](#)), λαμβάνοντας υπόψη τις τελευταίες διεθνείς πολιτικές, οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις που απομακρύνονται από τέτοιες επενδύσεις. γ) Πλήρη συμμόρφωση όλων των υφιστάμενων λιγνιτικών μονάδων με τα ισχύοντα όρια εκπομπών ρύπων, με στόχο την αποτελεσματική προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, και εκσυγχρονισμό της ΔΕΗ στα πρότυπα μεγάλων ευρωπαϊκών εταιριών με στροφή στην ανάπτυξη των ΑΠΕ και τις ενεργειακές υπηρεσίες. δ) Προώθηση διασυνδέσεων νησιών και εκπόνηση σχεδίου ανάπτυξης των ΑΠΕ σε στενή συνεργασία με τις περιφέρειες και με απόλυτο σεβασμό στη φέρουσα ικανότητα των ευαίσθητων οικοσυστημάτων. ε) Στήριξη της δημιουργίας ενεργειακών συνεταιρισμών ΑΠΕ. ς) Ενίσχυση προγραμμάτων και κινήτρων ενεργειακής θωράκισης των κτιρίων και ανάπτυξης μηχανισμών παροχής ενεργειακών υπηρεσιών.
- ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ: Προσανατολισμός των οικονομικών δραστηριοτήτων προς την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών χαμηλού οικολογικού αποτυπώματος και μεγάλης προστιθέμενης αξίας, με έμφαση α) στη στροφή της πρωτογενούς παραγωγής (γεωργία, αλιεία, δασοπονία) προς την παραγωγή προϊόντων ποιότητας, μέσα από οικοσυστημική διαχείριση των

- παραγωγικών πόρων, ολοκληρωμένη διαχείριση σε όλη την αλυσίδα της μεταποίησης – εμπορίας, πιστοποίηση και διασύνδεση μεταξύ παραγωγής και άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων· β) στην ενίσχυση ενός μοντέλου τουριστικής ανάπτυξης που αξιοποιεί το υπάρχον οικιστικό απόθεμα και επενδύει στη μείωση του οικολογικού του αποτυπώματος· γ) στον έλεγχο και αποθάρρυνση της διάχυσης νέων μεταποιητικών μονάδων στον εξωαστικό χώρο που δεν διαθέτουν δίκτυα και υποδομές, και ενίσχυση της εγκατάστασης σε οργανωμένους βιομηχανικούς υποδοχείς που διαθέτουν δομές και υποδομές περιβαλλοντικού ελέγχου και μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος· δ) στην ενσωμάτωση της έννοιας του οικολογικού αποτυπώματος στον χωρικό και αστικό σχεδιασμό με καθορισμό προτεραιοτήτων δράσης για την παρακολούθηση και μείωσή του.
- **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ:** Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας, όχι ευκαιριακά ως τρόπο αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης ή υποκατάστασης ενός κράτους που σταθερά αυτοακυρώνεται, αλλά ως χώρου παραγωγής ζωτικής σημασίας υπηρεσιών και αγαθών ποιότητας σε τιμές προσιτές προς όλους, ή ακόμα και χωρίς χρηματική τιμολόγηση, με προστιθέμενη αξία την επιστροφή κέρδους προς την κοινωνία.
  - **ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ:** Απόρριψη σχεδίων για οικονομικά ασύμφορα και οικολογικά σπάταλα μεγάλα κατασκευαστικά έργα, όπως η εκτροπή των ποταμών [Αχελώου](#) και [Αώου](#).

3. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΑΥΡΙΟ, ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

Κύριες κατευθύνσεις για να επιτευχθεί ο ζωτικής οικολογικής, οικονομικής και κοινωνικής σημασίας σχεδιασμός για τον φυσικό χώρο και το περιβάλλον είναι οι εξής:

- **ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ:** α) Νομικά ισχυρά διατάγματα θέσπισης σαφών, συνεκτικών και ευρέως κατανοητών χρήσεων γης και προστασίας για τις περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών. β) Υιοθέτηση μέτρων προστασίας και αποτελεσματικής διαχείρισης των περιοχών του δικτύου Natura 2000. γ) Λειτουργική, στελεχιακή και οικονομική ενίσχυση των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών (νομικά πρόσωπα της Κεντρικής Κυβέρνησης), ώστε να επιτελέσουν με τον αποτελεσματικότερο δυνατό τρόπο το σημαντικό έργο τους ως φορείς τοπικής συμμετοχής, επιστημονικά ισχυρής διαχείρισης των πολύτιμων οικοσυστημάτων και βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης. δ) Εξαίρεση από τους καταλόγους του ΤΑΙΠΕΔ τμημάτων προστατευόμενων περιοχών, στις οποίες μάλιστα προτείνονται τροποποιήσεις των όρων προστασίας και των προτεραιοτήτων διαχείρισης.
- **ΔΑΣΗ:** α) Κατάργηση του σωρού από φωτογραφικές, κρυπτικές και ακατανόητες διατάξεις που θεσμοθετήθηκαν μέσα στην τελευταία τριετία, καταβαρυνώντας κάθε έννοια δικαίου και απομειώνοντας σημαντικά τον προστατευτικό χαρακτήρα της δασικής νομοθεσίας. β) Άμεση κύρωση όλων των δασικών χαρτών και ολοκλήρωση του Δασολογίου. γ) Επικαιροποίηση της δασικής διαχείρισης, με βάση την προσέγγιση πολλαπλών σκοπών, και ενίσχυση της αειφορικής δασοπονικής εκμετάλλευσης που προκύπτει από την εφαρμογή τους. δ) Ενίσχυση της Δασικής Υπηρεσίας. ε) Βελτίωση του συστήματος δασοπροστασίας και αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών.
- **ΑΚΤΕΣ:** α) Ολοκληρωμένη διαχείριση και οριοθέτηση της παράκτιας ζώνης, ως φυσικής υποδομής για μια πραγματικά ζωντανή οικονομία και ένα περιβαλλοντικά ασφαλές μέλλον και ως χαρακτηριστικού ελληνικού τοπίου και στοιχείου της ελληνικής πολιτισμικής ταυτότητας. β) Θέσπιση αδόμητης ζώνης τουλάχιστον 100 μ. για νέες κατασκευές, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο «για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου». γ) Κατοχύρωση της απρόσκοπτης πρόσβασης και κοινής χρήσης όλης της έκτασης του αιγιαλού και της παραλίας· δ) Ολοκληρωμένη διαχείριση της παράκτιας ζώνης. ε) Διασφάλιση του θεσμικού διατομεακού συντονισμού των διαφόρων διοικητικών υπηρεσιών και των περιφερειακών και τοπικών αρχών για την παράκτια ζώνη. ς) Διασφάλιση της προστασίας και οικοσυστημικής διαχείρισης των παρόχθιων οικοσυστημάτων και του κοινόχρηστου χαρακτήρα της και παρόχθιας ζώνης σε όλες τις λίμνες και τους ποταμούς.
- **ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ:** α) Επί της αρχής αντιμετώπιση των υδάτινων συστημάτων ως κρίσιμης σημασίας φυσικής υποδομής, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προσαρμογής της χώρας στην κλιματική αλλαγή. β) Αυστηρή προστασία των υδάτινων συστημάτων που παρέχουν πόσιμο νερό, και των προστατευόμενων υδάτινων συστημάτων (λιμνών, μικρών νησιωτικών υγροτόπων, ποταμών,

υπόγειων υδατικών συστημάτων). γ) Απόρριψη της λογικής των μεγάλων φραγμάτων και έργων εκτροπής ποταμών και προώθηση μικρής κλίμακας παρεμβάσεων. δ) Κύρωση της διεθνούς συμφωνίας για το [Πάρκο Πρεσπών](#), η οποία έχει ήδη εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ΠΓΔΜ και την Αλβανία, αλλά δεν τίθεται σε εφαρμογή με αποκλειστική ευθύνη της Ελλάδας. ε) Ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης υδατικών διαμερισμάτων, κατ' εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα, δίχως αδικαιολόγητες «εξαιρέσεις» υδάτινων συστημάτων και δηλώσεις τους ως «άγνωστης κατάστασης», πάντα κατόπιν συνεργασίας με τις χώρες με τις οποίες «μοιραζόμαστε» ποταμούς.

- ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: Αναθεώρηση των πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού, με κατεύθυνση τη συνεκτική, νομικά ασφαλή, κοινωνικά δίκαιη και σαφή κατανομή στην επικράτεια των οικονομικών δραστηριοτήτων και τη στιβαρή προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ 100 ΜΕΡΕΣ

Οι πρώτες εκατό μέρες θα είναι κρίσιμες για το περιβάλλον. Στη συνέχεια παρατίθεται μια σειρά από ενέργειες άμεσης προτεραιότητας που είναι σημαντικό να αποτελέσουν σημείο περιβαλλοντικής εκκίνησης για τη νέα Κυβέρνηση:

- Για να σταματήσει η οπισθοδρόμηση, στη δασική κυρίως νομοθεσία, είναι κατ' αρχήν σημαντικό να καταργηθούν άρθρα πρόσφατα ψηφισμένων νόμων, πριν αυτά τεθούν σε ευρεία εφαρμογή και δημιουργήσουν μη αντιστρεπτά τετελεσμένα. Είναι λοιπόν απαραίτητη η κατάργηση κατ' ελάχιστον του άρθρου 12 του πρόσφατα ψηφισμένου νόμου 4315/2014 (ΦΕΚ 269 Α'/24.12.2014) και των άρθρων 36 και 63 του ν. 4280/2014 (ΦΕΚ 159 Α'/08.08.2014), τα οποία επιδεινώνουν σοβαρά τη δασική νομοθεσία. Επίσης, πρόσφατες διατάξεις που επεκτείνουν το δικαίωμα εκμετάλλευσης αυθαίρετων κατασκευών στον αιγιαλό (π.χ., 31 παρ. 1 ν. 4223/13, 28 παρ. 2 ν. 4282/2014).
- Στο τέλος του 2015 λήγει η «παράταση ζωής» που δόθηκε στους φορείς διαχείρισης που αδικαιολόγητα καταργήθηκαν ή με παράλογα κριτήρια συγχωνευτήκαν τον Δεκέμβριο 2012 με το απαράδεκτο και οικονομικά παράλογο [άρθρο 8 του ν. 4109/2012](#). Είναι αναγκαία η κατάργηση του άρθρου αυτού. Μόνο μέσα από τη διοργάνωση ανοιχτού και ουσιαστικού διαλόγου μπορεί να προκύψει ολοκληρωμένη αναμόρφωση του διοικητικού μηχανισμού προστασίας, διαχείρισης, παρακολούθησης και φύλαξης.
- Η αναβάθμιση του ρόλου και της λειτουργίας του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων (πρώην ειδική γραμματεία) σε ανεξάρτητη και αυτοτελή αρχή είναι απαραίτητο να ενταχθεί στις πρώτες ενέργειες της νέας κυβέρνησης.
- Επιτάχυνση της διαδικασίας έγκρισης προστατευτικών διαταγμάτων και συμφωνιών για διεθνούς σημασίας βιοτόπους, όπως ο [Νότιος Κυπαρισσιακός Κόλπος](#) και η κύρωση της διεθνούς συμφωνίας για το Πάρκο Πρεσπών.
- Με δεδομένη τη μεγάλη σε αυτή τη φάση οικονομική σημασία του Πράσινου Ταμείου, είναι σημαντική η ενίσχυση της διαφάνειας, της ανοιχτής δημόσιας λογοδοσίας και των μηχανισμών ελέγχου της λειτουργίας του. Αμέσως μετά τον ορισμό του νέου ΔΣ, το οποίο θα πρέπει να συγκροτείται από πρόσωπα εγνωσμένου κύρους και να έχουν «επιστημονική κατάρτιση, προσόντα και εμπειρία σχετικά με τους καταστατικούς σκοπούς του», είναι καιρός να δρομολογηθεί η συγκρότηση και έναρξη λειτουργίας της Στρατηγικής Επιτροπής Περιβαλλοντικής Επιτροπής του άρθ. 2 του ν. 3889/2010. Επίσης, είναι σημαντικό σε πρώτη φάση να αυξηθεί το ανώτατο ποσοστό κατ' έτος συνολικών δαπανών σε τουλάχιστον 10% επί του συνόλου των διαθέσιμων του κατά το τέλος του προηγούμενου έτους (από 2,5% που είναι σήμερα).
- Η ακύρωση οικολογικά και οικονομικά επιζήμιων έργων, όπως η εκτροπή του Αχελώου και η νέα λιγνιτική μονάδα της ΔΕΗ Πτολεμαΐδα V.
- Η ακύρωση ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων που εγκρίθηκαν κατά παράβαση ειδικών όρων και αναγκών προστασίας οικολογικά ευαίσθητων περιοχών, όπως η σκανδαλώδης υπόθεση κατασκευής οικισμού στην οικολογικά ευαίσθητη υγροτοπική περιοχή της [Αλυκής Κίτρου \(Κορινός\) Πιερίας](#).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. WWF Ελλάς. (2014, Σεπτέμβριος). Δεσμεύσεις χωρίς εφαρμογή: Η περιβαλλοντική νομοθεσία στην Ελλάδα. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/images/pdfs/WWF-NOMOreport-2014-FINAL.pdf>
2. WWF Ελλάς. (2014). Το φυσικό κεφάλαιο: θεμέλιο μιας ζωντανής οικονομίας. Κείμενο θέσης. Αθήνα. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/images/pdfs/NATURE-policy-reform.pdf>.
3. WWF Ελλάς. (2013). Ζωντανή ελληνική οικονομία, για το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/index.php/sustainable-economy>.
4. WWF Ελλάς. (2013). Πτολεμαΐδα 5 και Μελίτη 2: Έκθεση οικονομικής βιωσιμότητας των νέων λιγνιτικών μονάδων. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/images/pdfs/PtolemaidaVMeliti%CE%99%CE%99.pdf>
5. WWF Ελλάς. (2013, Ιούνιος). Δεσμεύσεις χωρίς εφαρμογή: Η περιβαλλοντική νομοθεσία στην Ελλάδα. <http://www.wwf.gr/el/news/865-2013>.
6. WWF Ελλάς. (2013, 18 Νοεμβρίου). «Εκχώρηση εκτάσεων με ιδιαίτερη οικολογική αξία στο ΤΑΙΠΕΔ προς αξιοποίηση». Επιστολή. Ανάκτηση από: http://www.wwf.gr/images/pdfs/2013Nov18_WWF_TAIPED_Ltr.pdf
7. WWF Ελλάς και Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών. (2013, 21 Μαρτίου). Διασυννοριακός διασυρμός της Ελλάδας. Κοινή ανακοίνωση. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/news/438-2013-03-21-09-48-50>
8. WWF Ελλάς. (2013). Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Κεντρικό κείμενο πολιτικής. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/images/pdfs/Renewables-position-paper-January-2013.pdf>
9. WWF Ελλάς. (2013, 18 Ιανουαρίου). «Πρόσκληση για κατάθεση απόψεων στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας του Περιβάλλοντος της Βουλής για την Κωδικοποίηση του Δικαίου Περιβάλλοντος». Επιστολή. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/images/pdfs/epistoli-pros-epitropi-perivallontos-jan2013.pdf>
10. WWF Ελλάς. (2012). Η Ελλάδα τότε και τώρα: Διαχρονική χαρτογράφηση των καλύψεων γης, 1987-2007. Αθήνα. Ανακτήθηκε από: <http://issuu.com/wwf-greece/docs/diahroniki-hartografisi>.
11. WWF Ελλάς. (2011). Ενίσχυση της προστασίας της φύσης. Πρόταση του WWF Ελλάς για ένα συνεκτικό, ισχυρό και αποτελεσματικό σύστημα προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/images/pdfs/NATURE-policy-reform.pdf>
12. WWF Ελλάς. (2008, Μάιος). Πολιτεία για το Περιβάλλον: Πρόταση για εθνικό σύστημα διακυβέρνησης. Ανάκτηση από: http://politics.wwf.gr/images/stories/political/press/environmental_governance_final.pdf
13. WWF Ελλάς και ΥΠΕΧΩΔΕ. (2003). Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών: Οδηγός Ορθής Πρακτικής. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/images/pdfs/egxiridiopa.pdf>
14. WWF Ελλάς. Αντανακλαστικά στην κρίση. Ιστοσελίδα. <http://www.wwf.gr/crisis>
15. WWF. CrisisWatch-WWF's monitor of the environmental dimensions of the economic crisis in Europe. Ιστότοπος. <http://www.wwf.gr/crisis-watch/>
16. WWF. (2014, 16 Ιουνίου). Επιστολή WWF προς Τρόικα: το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής φέρνει βαθύτερη κρίση!. Ανάκτηση από: <http://www.wwf.gr/news/1286-2014-06-16-12-28-26>
17. WWF. (2012, 10 Ιανουαρίου). Environment jeopardised by economic bail-out plans, warns WWF. Ανάκτηση από: http://wwf.panda.org/?203071/Environment-jeopardised-by-economic-bail-out-plans-warns-WWF#disqus_thread

Περισσότερες πληροφορίες:

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής

Θεοδότα Νάντσου
Επικεφαλής πολιτικής
E-mail: tnantsou@wwf.gr

Ιάσων Κάντας
Υπεύθυνος τύπου
E-mail: i.kantas@wwf.gr
Τηλ: 210 3314893